

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Vacatione, Amissione, Et Extinctione Beneficiorvm ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

179. An, & qualiter privatus ob delictum restituendus sit, juvarique possit remedio restitutionis in integrum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74494](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74494)

is, qui se fundat super huiusmodi iudicatio, non debet probare iustitiam, sed qui excipit, debet demonstrare hanc notorietatem iniustitiæ, ita ut non possit ne quidem subtiliter disputando vitium obfuscare, sive referatur ad iniustitiam, sive ad nullitatem. Lott. à n. 122. Et hæc quidem cum toto rigore cit. Clement. ubicunque existant tres conformes; de cætero

6. Respondeo ad secundum tertio: Dum deducitur iudicatum ex duabus tantum conformibus, aliquantò mirius proceditur; nam licet præservetur executio, non tamen rescribitur cum dicta clausula: *parito iudicatio*, suspensiva jurisdictionis; de qua sub initium responsionis præcedentis. Lott. à n. 132. Multòque minùs id fit, dum in hoc casu duarum conformium imploratur remedium extraordinarium; de quo *quest. seq.* Et videtur idem in hoc casu dicendum de exceptione nullitatis, quod de petita restitutione in integrum in hoc casu dicitur *quest. seq.* Licet autem Lott. n. 84. dicat, idem esse in hoc casu duarum conformium, ubi ex statuto vel iure speciali hoc inductum, ut nimirum duæ illa habeant vim trium, adeoque & in hoc casu militet dispositio cit. Clement. nimirum quòd nec agi, nec excipi possit de nullitate, nisi prius facta executione. Lott. n. 84. juncto n. 88. & seq. Subdit tamen idem Lott. n. 92. non satis videri perceptibile, qualiter in duabus tantum conformibus militet dicta dispositio, cum tanta, adeoque urgens suspicio calumniæ non sit contra excipientem de nullitate, qui unà vel altera sententiâ succumbit, quam qui tribus conformibus; neque ut Lott. n. 102. in diluenda hac præsumptione par sit ratio, dum in casu trium conformium hæc præsumptio calumniæ est juris & de jure (in cit. enim Clement. hoc supponitur, & super supposito disponitur) in secundo verò casu duarum conformium est simplex præsumptio juris, proindeque illa prior præsumptio vix manifestatà veritate in contrarium, credibilis est; posterior verò contraria probationi cedit, ut Menoch. de præsumpt. l. 1. q. 3. Lott. n. 103.

Questio 179. An, & qualiter privatus ob delictum restituendus sit, juxtaque possit remedium restitutionis in integrum?

1. Respondeo primò: Privatus ipso jure ob delictum ipso jure non est restituendus in hoc sensu, quòd ei spoliato aliunde non competat actio spoliæ, nec debeat restitui ad beneficium. Paris. l. 13. q. 5. n. 138. Quippe communis est sententia, quòd is, qui possidere amplius nequit beneficium, non secus ac ei, qui possidere non potuit, v. g. laico, danda non sit ad illud restitutio; cum clarè & notoriè constet de jure non potentis, & frustra tractatur de possessione illius, qui possidere non potuit, aut amplius non potest; Paris. ibidem n. 123. citans pro hoc plures, & id pluribus exemplificans, à n. 125. ut in intruso, in simonaco, hæretico, &c. ac demum subjungens n. 137. id procedere, seu spoliatum non esse restituendum ad beneficium, ubi constat notoriè de defectu proprietatis, pro quo citat Craver. cons. 790. n. 8. Menoch. de remedi. recip. possess. remedio 5. n. 438. Mascard. de probation. conclus. 326. Econtra, ubi spoliatus non est ipso jure privatus ob delictum, potest restitui; sive crimina, quæ non privant ipso jure, non impediunt restitutionem. Paris. loc. cit. n. 40. citans Abb. in c. item cum. de restit. spol. n. 3.

P. Lenten. Fori Benef. Tom. 1. l. 1.

2. Respondeo secundò: Juste privatus ob delictum, si postea restituatur, porrigitur hæc restitutio ad beneficium, ubi beneficium interim alteri collatum non est; aliàs secus, quia hæc restitutio est gratiosa, inter quam & restitutionem iustitiæ est maxima differentia. Paris. l. 3. q. 7. n. 42. citans Bald. in c. constitutus. de rescript. Gemin. in c. quamvis. eodem tit. Abb. in c. ex tua. de cleric. non resident.

3. Respondeo tertio: privatus iniuste (intellige, quia delictum non merebatur tantam poenam, vel hæc inflicta contra juris præscriptum; aut etiam penitus innocenti) debetur restitutio in integrum; hoc est ad beneficium & omnia, quæ prius tanquam annexa ad beneficium habebat; puta ad stallum in choro, ad præbendam, dum canonicus est, ad jurisdictionem, si quæ beneficio annexa; Et hæc, etiamsi beneficium jam collarum alteri, quia hæc est restitutio iustitiæ, in qua valet communis regula, tantum restitutio in integrum restituit, quantum læsio abstulit. l. ult. ff. de restitut. in integ. & restitutio in integrum iustitiæ aufert jus alteri quæsitum, etiam plene & perfecte; Paris. loc. cit. n. 46. citans Paul. de Castro. ad l. gallus ff. de liber. & posthum. n. 14. Et hæc juxta ea, quæ tradit Paris. cit. q. 7. à n. 43. & 75. de restitutione in integrum minoris resignantis graviter in hac resignatione læsi.

4. Respondeo quarto: Imploratio restitutionis in integrum non suspendit executionem, dum iudicatum deducitur ex tribus conformibus, sed intrat dispositio cit. Clem. ut calumniis. & solet rescribi cum clausula *parito iudicatio*, secundum dicta paulò ante de exceptione nullitatis. Lott. l. 3. q. 18. n. 83. 127. 133. ubi verò non sunt tres conformes (etiamsi aliàs ex statuto, vel alio jure singulari simpliciter esset remota seu prohibita appellatio, vel etiam facultas dicendi de nullitate, quia ista sunt remedia diversa, quibus subvenitur victo; sublato autem uno non censetur sublatum aliud, Lott. loc. cit. n. 134. citans Imol. in cit. Clem. n. 7. Oldr. de restitut. in integrum. q. 75. nu. 31.) suspenditur executio, & non rescribitur cum dicta clausula: *parito iudicatio*; ubi fuit præventum in petenda restitutione in integrum (idque etiam causa restitutionis sit turbida. Lott. nu. 136. Gabr. de execut. rei iudicat. conclus. 1. n. 17. &c.) secus, si præventum in exequendo; tunc enim præservatur executio, & rescribitur cum dicta clausula. Lott. n. 135. dicens, sic observari in signatura. Ut autem dicatur in hac petitione restitutionis præventum, sufficit eam petitam esse. Lott. n. 137. citans Oldr. ubi ante. q. 42. n. 1. sicut econtra, ut dicatur præventum in executione, sufficit eam esse petitam, Lott. n. 138. citans Casar. de Grassis. decis. 20. n. 14. post decis. 277. l. 2. Et cum hoc tamen discrimine, ut in petenda executione non sufficiat simplex petitio; sed requiratur illius admissio per decretum iudicis; etiamsi non fuerit deventum ad eisdem decreti executionem per actum extrinsecum, id est, per relationem executorialium; exinde enim, ubi nimirum iudex decrevit executionem, dicitur inchoata executio, ut prætextu restitutionis non possit illius cursus deinceps impediri. Lott. n. 139. & 140. citans aliquot Rota decisiones. Econtra in petenda restitutione, ut dicatur præventum, sufficit simplex petitio ipsius victi, per solennem tamen libellum coram eodem iudice, qui sententiam tulit; etiam si

etiam si sit delegatus: quamvis enim delegatus non possit restituere, ut Oldr. loc. cit. q. 32. à n. 139. tum tamen libellus implicat emissionem ad principem aut alium Superiorem, qui potest restituere; satis dicitur hic preventum in petendo; cum id sufficiat pro introductione causæ juxta Oldr. loc. cit. n. 142. Abb. in c. 2. de offic. delegat. n. 3. Lott. n. 141. & 142. De cetero, ubi ageretur de restitutione ad effectum impediendi executionem obligationis cameralis; cum hæc aequipollet tribus conformibus, intrat pro reiectione causæ, restitutionis dispositio. *cit. Clem. 8.* si in vim illius decernatur executio, necessariò consequitur, inchoatam esse executionem, & sic sustineri potest, per preventionem in petenda restitutione in integrum non impeditur executionem obligationis cameralis. Lott. n. 144. Porro si quando signatura rescribat cum supradicta clausula: *parito iudicato*, vel alia præservativa executionis, sed modificata arbitrio Rotæ, modificatio hæc operetur, ut vitæ possit audiri in deducenda nullitate vel injustitia, & tantisper, ut audiatur, suspenditur executio; cum eadem æquitatis ratio emolliens rigorem juris in apertendo audientiam contra judicatum suadeat, & sic inhiberi executionem iudicatum. Lott. n. 146. & 147. Si tamen nihil doceat, unde efformetur læsio (quæ est fundamentum restitutionis) illicò contra victum emergit præsumptio calumniæ. Lott. à n. 148. dicens, in hoc fundari stylum palatii, ne pronuncietur in articulo restitutionis expressè, sed tacitè; nempe si constet de causis restitutionis, aut ex injustitia, aut ex nullitate sententia revocetur, perinde, ac si appellatum esset; aut dictum de nullitate; sin secus, procedatur per eundem iudicem, cui commissæ est causæ restitutionis. Atque ita, dum Papa mandat cognosci, non perimit iudicatum aut actionem, quæ ex eo descendit; sed simpliciter suspendit effectum; adeòque non derogat regulæ de jure quæsito non tollendo. Sicut autem iudex competens læsione, revocat sententiam, & non est locus dictæ regulæ, eò quòd tunc non potest videri iudicatum; sic, si advertit cessare hanc læsionem, ne videatur præiudicatum juri quæsito ex iudicato, illud simpliciter exequitur. Lott. à n. 151. Denique commissæ restitutione lis perpetuò redintegratur, reponiturque in eo statu, in quo erat ante iudicatum. *l. i. c. de restitut. in integ.* Lott. à n. 154.

Neque enim is, cui non est limitatum arbitrium, præcipuè si magistratus supremus est, censetur magis constitutus executor iudicati, quàm cognitor; & sic in supremis tribunalibus magis spectatur æquitas in suspendenda executione, quàm rigor juris in exequendo iudicatum in aliis tribunalibus, ubicunque detegitur injustitia. Lott. à n. 155. subjungens, sic servare Rotam, dum sententias extra eam latis non exequitur, nisi excusata earum iustitia; passimque eas qualescunque revocat, detestata injustitia, sive ea nota sit, sive non. Et meritò, ut idem subiungit n. 159. quia læsio excludit præsumptionem calumniæ; hac autem præsumptione remota nihil est, quin debeat suspendi executio iudicati, juxta *L. unicam. c. de in integrum restitut.* ne quid novi fiat; est enim restitutio actus suspensivus.

Quæstio 180. Qualiter resolvatur vis omnis iudicati quoad præsentem materiam privationis beneficii?

1. Respondeo resolvi vim omnem iudicati, primo, dum sententia lata fuit in contumaciati pro aliquo delicto, comparente nimirum reo infra annum, & docente de sua contumacia; Lott. l. 3. q. 18. n. 163. citans Farinac. *conf. 14. n. 6. juxta textum l. 1. §. ult. ff. requirend. res.* sententia enim hujusmodi, cum magis videatur lata propter contumaciam, quàm ob delictum, hac contumaciâ purgatâ, evanescit omnis sententiæ effectus. Lott. n. 165. citans Felin. *in c. ex literis. de constitut. n. 19.* Alciat. *de præsumpt. reg. 3. præsumpt. 22.* Farinac. *criminal. qq. 9. 11. n. 90. & c.* Si verò patiatu annuum elabi, etiam si admittatur ad novas defensiones, non admittitur tamen, nisi cum clausula: *sine præiudicio bonorum sisco incorporatorum.* Lott. n. 164. dicens hanc clausulam trahi etiam ad beneficia Ecclesiastica, quæ eo ipso dicuntur incorporata, quòd sint alteri collata, ut Farinac. *loc. cit. n. 7.* Et licet post annum purgetur contumacia ex principis rescripto, non tamen tunc intrat eadem ratio; quia ea non datur in præiudicium juris quæsiti, nempe illius, cui provisum de tali beneficio; tamen enim neque in isto casu sententia contumacialis probet delictum, probat tamen factam privationem, quod sufficit pro probatione gratiæ alteri factæ de illo beneficio. Lott. à n. 166.

2. Secundo resolvitur vis omnis iudicati, dum princeps ipsi restituit condemnatum plenariè; nihil enim est, quin Papa, in cuius potestate absoluta sunt omnia beneficia, ita possit restituere, etsi hac potestate utatur parcius; utitur autem ob majus bonum, resolvendo effectum privationis præcedentis usque ab illius principio, etiam respectu possessionis. Lott. n. 170.

Quæstio 181. Quæ sit vis & diversitas sententiæ condemnatorie & absolutoria in hac materia beneficii?

Respondeo in hoc, quòd condemnatoria (sub quo termino venit adjudicatoria & canonizatoria sententia) quòd illa tribuat jus victori; adjudicat enim beneficium, & jus in eo canonizat. Ac proinde exigit discussionem tituli, & justificationem omnium habitatum, ne detur vitiosus ingressus in beneficium, ut Mandos. *ad reg. 18. cancellaria. q. 3. n. 3.* Absolutoria verò simpliciter detur possessori vel reo ex non jure actoris, etiam excluso per jus tertii juxta Veralt. *de off. 133. n. 1. & 2. p. 3.* Lott. *cit. q. 18. n. 172. & 173.* Proinde pro obtinenda absolutoria opus non est, reum præmittere ullam probationem (onus enim probandi ad actorem, non ad reum spectat) nec intelligitur jus aliquod tribuere (intellige affirmativè per applicationem ad personam rei seu possessoris; respectu autem actoris, contra quem fertur, per negativam illi positivè detrahit apparentiam, si quam habuit, juris considerabilis) nam sive feratur adjudicatoria, sive simplex absolutoria, semper pronunciatu victo jus nullum competere. Lott. à n. 174. dum enim est adjudicatoria, id suggerit natura subjectæ materiæ; cum beneficium non admittat duos titulares; dum est absolutoria, id suggerit status causæ, cum ideo feratur sententia contra petitorem, quia